

Tuần: 8

Ngày dạy: từ 26/10/2020 đến 31/10/2020

Lớp dạy: 7A1, 7A2, 7A3, 7A4, 7A5

Bài 11 : CUỘC KHÁNG CHIẾN CHỐNG QUÂN XÂM LƯỢC TỔNG (1075 – 1077)

I. MỤC TIÊU BÀI HỌC.

1. Kiến thức:

- Âm mưu xâm lược nước ta của nhà Tống nhằm bành trướng lãnh thổ, giải quyết khó khăn trong nước.
- Cuộc tập kích sang đất Tống của Lý Thường Kiệt là hành động chính đáng.

2. Kỹ năng:

Rèn luyện kỹ năng sử dụng lược đồ, nhận xét đánh giá sự kiện.
Phân tích, nhận xét, đánh giá các sự kiện, nhân vật lịch sử.

3. Tư tưởng:

- Giáo dục cho HS lòng tự hào dân tộc, biết ơn các vị anh hùng.
- Bồi dưỡng cho HS lòng dũng cảm, nhân ái và tình đoàn kết dân tộc.

4. Định hướng năng lực được hình thành:

- Năng lực chung: Hình thành năng lực khái quát vấn đề, khả năng phân tích, đánh giá cũng như năng lực hợp tác của HS.
- Năng lực chuyên biệt: Phát triển tư duy nghiên cứu, đánh giá các sự kiện cũng như khai thác các sự kiện ls qua tranh ảnh, bản đồ,...

II. CHUẨN BỊ.

1. Giáo viên.

- Bản đồ Đại Việt thời Lý - Trần.
- Bản đồ kháng chiến chống Tống năm 1075 - 1077.
- Giáo án, sgk, tài liệu liên quan.

2. Học sinh.

- Học bài cũ.
- Vở soạn, vở ghi, vở bài tập, sgk.

III. PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC

- Vấn đáp, nêu vấn đề, trực quan, thảo luận nhóm, tường thuật, phân tích...

IV. TIẾN TRÌNH LÊN LỚP.

1. Ổn định tổ chức và kiểm tra bài cũ.

? Nhà Lý được thành lập như thế nào? Chính quyền trung ương và địa phương được tổ chức ra sao?

- 1009 Lý Công Uẩn lên ngôi vua, năm 1010 ông đặt niên hiệu là Thuận Thiên, dời đô về Đại La; năm 1054 đổi tên nước là Đại Việt.(5 điểm)

- Tổ chức bộ máy nhà nước(5 điểm)

+ Vua đứng đầu, giúp vua và các quan văn võ

+ Chia cả nước làm 24 lộ phủ dưới là huyện hương xã.

2. Hoạt động khởi động :

- Mục tiêu: giúp học sinh bước đầu hiểu được âm xâm lược nước ta của nhà Tống và chunhs ta đã có những kế hoạch độc đáo gì. Tạo hứng thú cho HS đi vào tìm hiểu bài học.

- Phương pháp: Trực quan, phát vấn

- Tổ chức hoạt động: GV chiếu cho HS xem một đoạn video nói về Lý Thường Kiệt.

3. Giới thiệu bài mới :

Năm 1009 Lý Công Uẩn lên ngôi vua. Sau khi lên ngôi, bằng nhiều biện của mình, Lý Công Uẩn đã tạo dựng cho dân ta một cuộc sống yên bình. Nhưng ở bên ngoài nhà Tống vẫn có mộng tưởng xâm lược nước ta. Âm mưu xâm lược của chúng như thế nào và nhà Lý làm gì trước âm mưu ấy...

4. Dạy và học bài mới:

HOẠT ĐỘNG 1 : NHÀ TỐNG ÂM MƯU XÂM LƯỢC NƯỚC TA

Mục tiêu: Giúp học sinh nắm được các nội dung cơ bản bước đầu của bài học cần đạt được đó là nhà Tống âm mưu xâm lược nước ta, đưa học sinh vào tìm hiểu nội dung bài học, tạo tâm thế cho học sinh đi vào tìm hiểu bài mới.

- Phương pháp: Trực quan, phát vấn, thuyết trình, phân tích.

- Phương tiện: máy chiếu.

- Tổ chức hoạt động:

HOẠT ĐỘNG CỦA THẦY – TRÒ	NỘI DUNG BÀI HỌC
<p>GV sử dụng kỹ thuật động não</p> <p><i>GV từ sau cuộc kháng chiến chống Tống do Lê Hoàn lãnh đạo thắng lợi, mối quan hệ bang giao giữa Đại Việt và nhà Tống giữ được ổn định trong một thời gian khá dài.</i></p> <p>? Em có nhận xét gì về tình hình nhà Tống vào thế kỉ XI?</p> <p>HS: Gặp nhiều khó khăn: ngân khố tài chính nguy ngập, nội bộ mâu thuẫn, nhân dân nổi dậy đấu tranh.</p> <p>? Để giải quyết khó khăn này nhà Tống đã làm gì?</p> <p>? Tại sao nhà Tống tìm mọi cách xâm lược nước ta vào thời điểm này?</p> <p>HS: Cứu vãn tình thế nguy ngập trong nội bộ triều, dương oai với 2 nước Hạ, Liêu; Lý Thánh Tông qua đời.</p> <p>GV gọi HS đọc đoạn in nghiêng SGK</p> <p>? Để thực hiện âm mưu này nhà Tống đã dùng thủ đoạn gì?</p>	<p>1. Nhà Tống âm mưu xâm lược nước ta.</p> <p>- Từ giữa thế kỉ XI, tình hình nhà Tống gặp phải những khó khăn :</p> <p>+ Nội bộ mâu thuẫn, nông dân khởi nghĩa, vùng biên cương phía bắc nhà Tống hai nước Liêu - Hạ quấy nhiễu...</p> <p>=> Đối với nước ta, nhà Tống quyết định dùng chiến tranh để giải quyết tình trạng khủng hoảng trong nước và</p>

<p>? Em có nhận xét gì về âm mưu của nhà Tống?</p> <p>HS: Thâm độc, làm cho chúng ta 2 mặt đều có giặc, rối loạn nội bộ, giảm sức mạnh của nhân dân ta.</p>	<p>đưa nước ta trở lại chế độ đô hộ như trước.</p> <p>- Nhà Tống xúi giục vua Cham-pa đánh lên từ phía Nam, còn ở biên giới phía Bắc của Đại Việt nhà Tống ngăn cản việc buôn bán, dụ dỗ các tù trưởng dân tộc.</p>
--	---

HOẠT ĐỘNG 2: NHÀ LÝ CHỦ ĐỘNG TIẾN CÔNG ĐỂ PHÒNG VỆ

Mục tiêu: Hiểu được nhà Lý đứng trước âm mưu xâm lược của nhà Tống đã chuẩn bị kháng chiến ra sao.

- Phương pháp: Trực quan, phát vấn, thuyết trình, phân tích.
- Phương tiện: máy chiếu.
- Tổ chức hoạt động:

HOẠT ĐỘNG CỦA THẦY – TRÒ	NỘI DUNG BÀI HỌC
<p>GV sử dụng kỹ thuật động não</p> <p>? Đứng trước âm mưu xâm lược của nhà Tống, vua tôi nhà Lý đã có chủ trương gì?</p> <p>Nhà Lý cử Lý Thường Kiệt làm người chỉ huy. Quân đội được mộ thêm quân và tăng cường canh phòng, luyện tập. Không chờ giặc tới mà đánh ngay.</p> <p>? Sau khi được cử làm chỉ huy, LTK đã làm gì?</p> <p>HS: Đánh vào lòng người => quy phục => Khôn khéo, mềm dẻo</p> <p>? Cách tự vệ mà LTK đưa ra là gì?</p> <p>? Em có nhận xét gì về chủ trương tấn công trước của LTK?</p> <p>"tiên công trước để tự vệ"- tiên phát chế nhân. => Táo bạo, tiêu hao sinh lực khi chúng chưa đến.</p> <p>? Vì sao ta lại tấn công vào Ung Châu, Liêm Châu, Khâm Châu?</p> <p>HS: 3 căn cứ xuất phát, địa điểm tập kết lợi hại lương thực, khí giới được tích trữ ở đây</p>	<p>2. Nhà Lý chủ động tiến công để phòng vệ.</p> <p><i>* Chuẩn bị :</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Nhà Lý cử Lý Thường Kiệt làm người chỉ huy. - Quân đội được mộ thêm quân và tăng cường canh phòng, luyện tập. - Làm thất bại âm mưu dụ dỗ của nhà Tống. Lý Thánh Tông cùng Lý Thường Kiệt đem quân đánh Cham-pa. <p><i>* Diễn biến:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Thực hiện chủ trương "tiên công trước để tự vệ".

? Quá trình chủ động tấn công của LTK thể hiện như thế nào?

HS: trình bày dựa vào sgk

GV tường thuật trên lược đồ

- 10 - 1075 Lý Thường Kiệt cùng Tông Đản chỉ huy hơn 10 vạn quân thủy - bộ, chia làm hai đạo tấn công vào đất Tống.

- Quân bộ: lực lượng chủ yếu là quân lính các dân tộc thiểu số do các tù trưởng Tông Đản, Thân Cảnh Phúc, Vi Thủ An, Hoàng Kim Mãn, Lưu Kỷ chỉ huy đánh vào Quảng Nguyên, Môn (Đông Khê), Quang Lang, Tô Mậu.

- Quân Thủy: Do Lý Thường Kiệt trực tiếp chỉ huy, theo đường ven biển vùng Quảng Ninh đổ bộ tấn công châu Liêm, châu Khâm (Q Đông). Tiêu diệt các căn cứ tập kết quân, phá huỷ các kho tàng của giặc, tiến về bao vây thành Ung Châu. Trên đường tiến quân LTK cho yết bảng nói rõ mục đích của mình nhằm cô lập kẻ thù, tranh thủ sự ủng hộ của nhân dân TQ. Tại đây, LTK bố trí một cánh quân phục sẵn ở phía Bắc thành Ung Châu để chặn viện binh của giặc.

Sau 42 ngày đêm chiến đấu ta đã hạ được thành Ung Châu, tướng Tô Giám tự tử. Đạt được mục đích, LTK hạ lệnh phá hết cầu cống, thiêu huỷ các kho lương thảo rồi nhanh chóng rút quân về nước.

? Thắng rồi rút ngay, sự kiện đó chứng tỏ điều gì?

HS: Ta không xâm lược Trung Quốc, ta tự vệ

? Em có nhận xét gì về tính chất cuộc tấn công này?

HS: Chính nghĩa

? Việc chủ động tấn công để tự vệ của nhà Lý có ý nghĩa như thế nào?

- Tháng 10 - 1075, Lý Thường Kiệt đem 10 vạn quân bất ngờ tấn công vào châu Khâm, châu Liêm (Quảng Đông), sau khi tiêu diệt các căn cứ, kho tàng của giặc, Lý Thường Kiệt kéo quân về tấn công châu Ung (Quảng Tây).

* *Kết quả :*

Sau 42 ngày chiến đấu, quân ta hạ thành Ung Châu và nhanh chóng rút quân về nước.

* *"Tiến công trước để tự vệ"* là một chủ trương độc đáo, sáng tạo. Tiến công để tự vệ chứ không phải là xâm lược.

* *Ý nghĩa:*

Tiêu hao lương thực, quân Tống hoang mang rơi vào thế bị động,.

? Nguyên nhân nào giúp ta giành thắng lợi nhanh?

HS: Người lãnh đạo tài giỏi, nhân dân đoàn kết.

V. Củng cố

- Mục tiêu: Nhằm củng cố, hệ thống hóa, hoàn thiện kiến thức mới mà HS đã được lĩnh hội trong tiết học.

- Phương thức tiến hành: GV giao nhiệm vụ cho HS và chủ yếu cho làm việc cá nhân, trả lời các câu hỏi trắc nghiệm. Trong quá trình làm việc HS có thể trao đổi với bạn hoặc gv.

GV dùng hệ thống câu hỏi trắc nghiệm khách quan, tự luận và yêu cầu học sinh chọn đáp án đúng (trắc nghiệm).

Nhà Lý dùng chủ trương gì để đối phó với nhà Tống ?

Cuộc tiến công sang đất Tống để tự vệ của LTK diễn ra như thế nào?

- Nhà Tống âm mưu xâm lược Đại Việt

A. vì Lê Long Đĩnh chạy sang cầu cứu nhà Tống

B. vì nội bộ triều Lí mâu thuẫn

C. để giải quyết khủng hoảng trong nước

D. do ngân khố cạn kiệt, tài chính nguy ngập

- Lí Thường Kiệt quyết định đánh vào Châu Ung, Châu Khâm, Châu Liêm vì đây là

A. căn cứ xuất phát của Quân Tống

B. những địa điểm tập kết của quân Tống

C. nơi tích trữ lương thực và khí giới của quân Tống

D. kinh đô của nhà Tống

VI. DẶN DÒ

- Học bài cũ theo nội dung câu hỏi sgk.

- Làm các bài tập ở sách bài tập.

- Soạn trước bài 11 mục II vào vở soạn.

RÚT KINH NGHIỆM

Rèn luyện kỹ năng sử dụng lược đồ, nhận xét đánh giá sự kiện.

Phân tích, nhận xét, đánh giá các sự kiện, nhân vật lịch sử.